

Jokelan vankilan avovankilaosaston tulo-opas

Diaarinumero 22/400/2020

Jokelan vankila

4.12.2020

Sisällys

Yleistä.....	3
Vastuuvirkamies ja perehdytys.....	4
Rangaistusajan suunnitelma.....	4
Päätös rangaistusajasta	5
Valvottu koevapaus	5
Perushuolto ja asuminen.....	5
Omat tilat.....	5
Vaatus, liinavaatteet ja vaatteiden huolto.....	6
Siisteys.....	7
Ruokahuolto ja kaupassakäynti	7
Tupakointi.....	8
Omaisuuuden hallussapito.....	8
Käytössä olevat tavarat	8
Tavaroiden toimittaminen vankilaan	9
Tavaroiden luovuttaminen poisvietäväksi	10
Moottoriajoneuvon säilyttäminen vankilan parkkipaikalla	10
Yhteydenpito vankilan ulkopuolelle	10
Puhelimen käyttö.....	10
Kirjeet ja postilähetykset.....	11
Sähköpostin vastaanottaminen.....	12
Internetin käyttö ja sähköisen asioinnin työasemat	12
Ansiot ja rahankäyttö	13
Tapaamiset.....	13
Poistumisluvat.....	15
Poistumislupa rangaistusajan pituuden perusteella (RP)	16
Poistumislupa tärkeästä syystä (TS).....	16
Poistumislupa erittäin tärkeästä syystä (ETS).....	16
Toimintaan osallistuminen.....	16
Työtoiminta.....	17

Opiskelu	17
Kuntouttava toiminta.....	17
Sähköiset palvelut	18
Vapaa-aika.....	19
Vapaa-ajan toiminta	19
Kirjasto	19
Hengellinen toiminta	20
Terveystenhoito	20
Käyttäytyminen vankilassa.....	21
Oikeus kannella ja vaatia oikaisua	21
Kanteleminen	21
Kantelun sisältö.....	22
Kantelun lähettäminen laillisuusvalvontaviranomaiselle.....	22
Oikaisuvaatimukset	22
Henkilökunta ja asiointi	23

Yleistä

Olet saapunut Jokelan vankilan avovankilaosastolle, joka on Etelä-Suomen rikosseuraamusalueeseen kuuluva avolaitos. Jokelan vankilan avovankilaosasto on 40-paikkainen avovankilaosasto. Jokelan vankilan avovankilaosasto on päihteetön osasto, jossa rangaistuksen suorittaminen edellyttää päihteettömyyssi-toumusta. Päih-teettömyyttä valvotaan päihdetestein.

Luet parhaillaan Jokelan vankilan avovankilaosaston tulo-opasta, jonka tarkoituksena on tutustuttaa sinut vankilan toimintaan sekä rangaistuksen suorittamiseen liittyviin käytäntöihin. Tutustu myös avovankilaosaston jär-jestyssäntöön, joka sisältää lakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä tarkempia määräyksiä. Jokaisella osastolla on päiväjärjestys, josta ilmenee osaston aikataulu, kuten ruokailuajat ja työaika. Lisäksi avovankilaosastolla on saatavissa kansio, johon on koottu vankeutta säätelevät lait, asetukset, määräykset ja ohjeet. Kansion saa pyydettäessä lainaan itselleen vartijoiden toimistosta. Lainaan on mahdollista saada pyydettäessä myös rekisteriselostekansio sekä kansio, joka sisältää käännökset tutkintavankeus- ja vankeuslaista. Päiväjärjestys ja jär-jestyssäntö jaetaan jokaiselle vangille vankilaan saapumisen yhteydessä ja sen lisäksi ne löytyvät sekä parakkien ilmoitustauluilta että avovankilaosaston yleiseltä ilmoitustaululta, joka sijaitsee osaston ruokalassa.

Löydät luettelon vankilan toimintaa valvovista viranomaisista yhteystietoineen ilmoitustaululta. Avovankilaosaston virallinen yleinen ilmoitustaulu sijaitsee osaston ruokalassa ja sieltä löytyy kaikki tiedotettava ajan tasalla oleva tieto. Jokaisessa parakissa on oma ilmoitustaulunsa, jossa tiedotetaan myös ajankohtaisista asioista. Yhteystiedot löytyvät myös määräyskansiosta.

Ulkomaisella vangilla on mahdollisuus olla yhteydessä kotimaansa edustustoon ja hänelle annetaan mahdollisuuksien mukaan tulkitsemisapua.

Kaikissa epäselvissä asioissa käänny henkilökunnan puoleen saadaksesi oikeat tiedot ja toimintaohjeet.

Vankilan yhteystiedot:

Jokelan vankila, avovankilaosasto

PL 20, 05401 Jokela

(käyntiosoite: Tikuntekijäntie 1, 05400 Jokela)

Puhelinnumero, avovankilaosasto: 029 56 83204

Sähköposti: jokela.vankila@om.fi

Vankisähköposti: vankiposti.jokela@om.fi

Vastuuvirkamies ja perehdytys

Sinulle nimetään vankeusrangaistuksesi ajaksi vastuuvirkamies. Vastuuvirkamies on henkilö, joka on vankeusrangaistuksesi arjessa aktiivisesti läsnä ja huolehtii rangaistuksesi täytäntöönpanon sujuvuudesta yhdessä muun henkilöstön kanssa. Vastuuvirkamiehen kanssa voit ottaa esille itseäsi koskevia asioita, kuten rangaistusajan suunnitelman tavoitteet, tavoitteiden edistäminen ja keinot tavoitteiden saavuttamiseksi, lupien valmistelu (esim. poistumisluvat), sähköinen asiointi sekä arjen muut asiat.

Sinut perehdytetään vankilaan saapumisen yhteydessä. Perehdytyksessä käydään läpi Jokelan vankilan avovankilaosaston käytäntöjä liittyen päiväjärjestykseen ja sen noudattamiseen, järjestyssääntöön sekä muita asioita. Perehdytyksen lisäksi voidaan vielä erikseen pitää tulohaastattelu, mikäli se on perehdytyksen lisäksi tarpeen. Osastolle perehdytyksen saapuessasi voi pitää myös joku muu henkilökunnan jäsen kuin vastuuvirkamiehesi. Erityisesti tällöin on tärkeää, että sinulle pidetään erillinen tulohaastattelu. Tulohaastattelussa voi olla läsnä myös rikosseuraamusesimies, ohjaaja tai erityisohjaaja.

Rangaistusajan suunnitelma

Ennen vankilaan tuloa sinulle on laadittu henkilökohtainen rangaistusajan suunnitelma (Ransu). Se ohjaa rangaistusajan suorittamista, vapauttamista ja ehdonalaista vapautta. Rangaistusajan suunnitelmassasi on määritelty tavoitteet, joita kohden vankeusaikana tulee työskennellä. Suunnitelman ja vankilan tarjoamien mahdollisuuksien perusteella sinut sijoitetaan toimintaan vankilassa. Voit itse vaikuttaa rangaistusajan suunnitelman etenemiseen työskentelemällä yhdessä henkilökunnan kanssa rangaistusajan suunnitelmaan asetettuja tavoitteita kohden. Rangaistusajan suunnitelman eteneminen vaikuttaa muun muassa poistumislupiin ja valvottuun koevapauteen sijoittamiseen. Rangaistusajan suunnitelman toteutumista seurataan säännöllisesti ja se otetaan tarkasteltavaksi vankilassa vähintään kolme kertaa vuodessa.

Rangaistusajan suunnitelman mukaisesta työskentelystä vastaa vastuuvirkamiehesi sekä mahdollisesti erikseen nimetty erityisohjaaja tai ohjaaja. Osaston henkilökunta käy läpi rangaistusajan suunnitelmasi kanssasi ja kanssasi käydään läpi, miten voit avovankilaosastolla suunnitelmaasi

edistää. Rangaistusajan suunnitelmasi tarkastellaan yhdessä sinun kanssasi säännöllisesti. Tässä tilaisuudessa mukana voi olla vastuuvirkamies, rikosseuraamusesimies sekä tarvittaessa muita rangaistusajan suunnitelmasi tavoitteiden toteutumisen kannalta olennaisia tahoja.

Päätös rangaistusajasta

Sinulle tehdään täytäntöönpanoyksikössä rangaistusaikaasi koskeva päätös vankeutesi alussa. Päätöksestä käyvät ilmi rangaistusajan laskemisen perusteet, ajankohta, jolloin vankeusrangaistus tai sakon muuntorangaistus tulee suoritetuksi, ehdonalaiseen vapauteen pääsyn tai muun vapauttamisen ajankohta sekä koeajan päättymispäivä. Päätöksestä ilmenee myös rangaistusajan pituuden perusteella myönnettävän poistumisluvan aikaisin ajankohta.

Elinkautista vankeusrangaistusta koskevasta päätöksestä ilmenee aikaisin ajankohta, jolloin vanki voidaan päästää ehdonalaiseen vapauteen. Yhdistelmärankaistusta koskevasta päätöksestä ilmenee valvonta-aika ja valvonta-ajan alkamisajankohta.

Tuomioihin ja rangaistusaikoihin liittyvissä kysymyksissä voit kääntyä laitoksen täytäntöönpanon yhdyshenkilön puoleen.

Valvottu koevapaus

Valvottu koevapaus valmistellaan huolellisesti yhdessä vankilan henkilökunnan kanssa. Voit itse vaikuttaa mahdolliseen koevapauteen olemalla aktiivinen ja työskentelemällä yhdessä henkilökunnan kanssa rangaistusajan suunnitelmaan asetettuja tavoitteita kohden sekä käyttäytymällä moitteettomasti rangaistusaikanasi. Voit myös itse hakea koevapauteen. Sähköisesti valvottuun koevapauteen voi päästä aikaisintaan kuusi kuukautta ennen ehdonalaista vapauttamista. Valvottu koevapaus otetaan puheeksi kanssasi jo vankilaan saapumisen yhteydessä tai viimeistään tulohaastattelussa. Valvottuun koevapauden edellytykset selvitetään jokaisen vangin kohdalla. Valvottuun koevapauteen hakeminen on mahdollista myös sinun omalla, erillisellä hakemuksella. Tätä varten löytyy lomake avovankilaosaston toimistosta sijaitsevasta lomaketelineestä.

Perushuolto ja asuminen

Omat tilat

Jokelan vankilan avovankilaosastolla asutaan pääosin kahden hengen huoneissa. Lisäksi yhteiskäytössä on keittiö-, suihku ja wc-tilat. Asuinhuoneet ovat valmiiksi kalustettuja eikä

sellijärjestystä tai -varustusta saa muuttaa. Mikäli haluat omaan huoneeseesi television, kahvinkeitin tai vedenkeitin, sinun tulee hankkia ne itse. Televisio saa olla kooltaan maksimissaan 24". Henkilökohtaisten tavaroidesi tulee mahtua niille varattuihin säilytystiloihin omassa asuinhuoneessasi. Olet itse vastuussa sinulle haltuun annetuista tavaroista. Sinun tulee huolehtia omalta osaltasi myös paloturvallisuudesta. Sinun tulee sammuttaa valot poistuessasi asuinhuoneestasi ja sulkea ikkuna, mikäli et huoneessa oleskele. Älä myöskään jätä turhaan vesihanoja valumaan.

Huoneen ovi on mahdollista lukita sieltä poissa ollessasi. Huoneiden avaimia säilytetään avovankilaosaston toimistossa, josta sen saa tarvittaessa käyttöön oven avaamiseksi. Huoneen oven avaamisen jälkeen avain on palautettava toimistoon.

Hiljaisuus alkaa kello 21.00 (päiväjärjestyksessä määriteltynä kesäaikana kello 22.00) ja päättyy kello 06.20. Hiljaisuuden aikana kaikille pitää antaa nukkumisrauha. Ruuanvalmistus, siivous yms. on hoidettava ennen hiljaisuuden alkamista.

Vaatetus, liinavaatteet ja vaatteiden huolto

Avovankilassa käytetään omia vaatteita. Oman vaatteen haltuun antaminen voidaan kuitenkin evätä esimerkiksi, jos vankilan järjestys tai turvallisuus sitä vaatii. Jos vaatteen hallussapito evätään, sinulla on oikeus saada asiassa päätös oikaisuvaatimusosoituksineen. Voit saada omia vaatteita kerralla käyttöösi vain sen verran kuin esim. asuinhuoneesi säilytystilat ja paloturvallisuus huomioiden on tarkoituksenmukaista.

Mikäli sinulla ei ole omia, ehjiä ja hyväkuntoisia vaatteita vankilaan saapuessasi, voit pyytää avovankilaosaston henkilökunnalta käyttöösi yksittäisiä vaatekappaleita siksi ajaksi, että saat omia vaatteita. Nämä vaatteet eivät ole vankivaatteita.

Pukeutumisen vankilan alueella tulee olla asiallista. Paidattomuus on sallittu ainoastaan C-parakin takana olevalla piha-alueella sekä lammen toisella puolella olevalla vapaa-ajan liikkuma-alueella. Epäselvissä asiallista pukeutumista koskeissa asioissa voit aina kääntyä henkilökunnan puoleen.

Työhön osallistuessasi sinun tulee käyttää toimipisteen määräysten mukaista vaatetusta, johtuen muun muassa työturvallisuudesta. Jos työ edellyttää suojavaatetuksen käyttämistä, saat asianmukaiset työvaatteet ja suojavaatteet käyttöösi. Työvaatteiden säilytykseen ja puhtaanapitoon

saat tarkemmat ohjeet työnjohtajilta sekä muilta henkilökuntaan kuuluvilta sen mukaan, millaisia työtehtäviä teet.

Liinavaatteet, kuten lakanat, saat käyttöösi vankilasta.

Rikosseuraamuslaitoksen tekstiilien (esimerkiksi liinavaatteiden) pesu tapahtuu keskitetysti vankilan ulkopuolisessa pesulassa.

Liinavaatteiden vaihto tapahtuu erillisen ohjeistuksen mukaisesti jokaisen parittoman viikon maanantaina kello 16:20 – 16:40. Liinavaatteiden vaihdon yhteydessä saat myös omaan käyttöösi tarkoitetun pyykkipesupulverin (2 dl / 2vko). Huolehdi itse omien vaatteidesi pesusta. Ennen ensimmäistä pyykkituvan käyttökertaa vankilan henkilökunta antaa sinulle opastuksen pesukoneen ja kuivausrummun käyttöön. Pyykkivuoro varataan avovankilaosaston toimiston seinällä olevasta listasta (1 vuoro / viikko / vanki). Pyykkivuoron alkaessa pesuhuoneen avain haetaan toimistosta ja vuoron päätyttyä sinun tulee palauttaa sen itse toimistoon.

Siisteys

Sinun on huolehdittava asuinhuoneesi ja oleskelutilojen siivouksesta ja puhtaanapidosta sekä taloustöistä. Henkilökunta opastaa tarkemmin käytännöistä ja työnjaosta yhteisten tilojen siivoamiseen liittyen. Parakeissa työskentelee myös siisteydestä ja puhtaanapidosta huolehtiva vanki. Jokainen vastaa kuitenkin tästä huolimatta omien jälkien siivoamisesta. Vankilan henkilökunta tilaa ja annostelee siivousaineet sekä jakaa tarvittavan määrän niitä parakkeihin. Ohjaajat antavat myös muita tarkempia ohjeita siisteydestä ja esimerkiksi suursiivousten ajankohdista.

Ruokahuolto ja kaupassakäynti

Sinulle tarjotaan vankilan puolesta arkisin neljä ateriaa: aamiainen, lounas, päivällinen ja iltapala. Niinä päivinä, jolloin vankilassa ei ole varsinainen työpäivä, tarjotaan aamiainen, yhdistetty lounas/päivällinen ja iltapala.

Vankilan ulkopuolisiin työryhmiin osallistuville voidaan maksaa ruokarahaa elintarvikkeiden hankkimista varten niistä aterioista, joita vankila ei tarjoa. Ruokarahaa maksetaan seuraavasti: aamupala 1,50€, lounas 2,50€, päivällinen 2,50€ ja iltapala 1,10€. Sinun tulee varata kaupasta riittävästi ruokatarvikkeita viikon aterioihin. Ostosten tekemiseen voidaan antaa tarkempia ehtoja

muussa luvassa, joka sinulle on myönnetty ulkopuoliseen toimintaan osallistumiseen. Omatoimiseen ruuan valmistukseen saat halutessasi ohjausta ja neuvoja vankilan henkilökunnalta.

Vankilan ulkopuolella opiskeleville tai muilla luvilla oleville voidaan varata ateriat pakattuina. Tästä sovitaan aina erikseen lupaehdoissa.

Jos sinulla on tarve erikoisruokavaliolle terveydellisestä syystä taikka uskonnollisen tai muun perustellun vakaumuksen vuoksi, tulee sinun ilmoittaa siitä heti saavuttuasi vankilaan.

Mahdollisuus kauppa-asiointiin on kerran viikossa päiväjärjestyksessä tarkemmin määriteltynä ajankohtana. Myös ilmoittautuminen kauppa-asiointiin tapahtuu kyseisenä kauppa-asiointipäivänä päiväjärjestyksessä tarkemmin määritellyllä tavalla. Ajankohta määräytyy asuinparakin sekä toimintaan osallistumisen mukaan. Kauppa-asiointiin on aikaa yhteensä yksi tunti. Saat asioida ainoastaan Jokelan taajaman keskustan kaupoissa, R-kioskissa ja partureissa. Kauppa-asiointiin yhteydessä ei ole lupaa muihin asiointeihin tai poikkeamisiin etkä saa sopia asiointiin yhteyteen tapaamisia ulkopuolisten henkilöiden kanssa. Huomioithan, että esimerkiksi arkipyhät voivat vaikuttaa poikkeavasti kauppa-asiointiin. Näistä muutoksista tiedotetaan päiväjärjestysmuutoksilla. Muista, että ostostesi tulee mahtua sinulle varattuihin säilytystiloihin. Kylmäsäilytys- ja pakastustiloja on rajallinen määrä osaston yhteisissä keittiötiloissa.

Pääset kauppaan seuraavana mahdollisena kauppa-asiointipäivänä vankilaan saapumisesi jälkeen.

Tupakointi

Tupakointi on sallittu ainoastaan sille tarkoitetuilla alueilla. Vankilan alueella on tupakointiasemia osoittamassa ne alueet, joissa tupakointi on sallittua.

Omaisuuksien hallussapito

Käytössä olevat tavarat

Saat pitää hallussasi kohtuullisen määrän henkilökohtaisia omaisuutta ottaen huomioon mm. säilytystilat, paloturvallisuus ja tarkastustoiminta. Jos esineen tai aineen hallussapito evätään, sinulla on oikeus saada asiassa päätös oikaisuvaatimusosoituksineen.

Lue huolellisesti vankilan järjestyssääntö! Siinä on määritelty omaisuuden hallussapitosäännöt sekä esineet, joita ei saa pitää hallussa.

Huomioithan, että jos haluat hankkia vankilan ulkopuolelta tavaroita, sinun tulee ennen niiden hankkimista varmistua siitä, onko niitä mahdollista saada haltuun tai säilytettäväksi.

Vankilassa laaditaan luettelo siitä omaisuudestasi, joka otetaan avolaitoksen säilytettäväksi. Pyynnöstäsi luettelo voidaan laatia myös haltuusi annettavasta erityisen arvokkaasta omaisuudesta. Ne tavarat, joita et saa asuinhuoneeseesi, pannaan hyvään säilöön ja saat ne lähtiessäsi takaisin. Tämä ei koske tavaroita tai aineita, jotka ovat vaarallisia tai laissa kiellettyjä.

Tavaroiden toimittaminen vankilaan

Tapaamisen yhteydessä voit ottaa vastaan Rikosseuraamuslaitoksen virkamiehen luvalla tapaamisen yhteydessä vähäisen määrän omaisuutta. Vähäinen määrä on noin yksi normaalikokoinen muovikassillinen (30 litraa) tavaraa. Omaisuus käsittää elintarvikkeet ja muut henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitettut esineet ja vaatteet. Tavaroiden tulee olla sellaisia, että niiden hallussapito on vankilassa sallittu. Elintarvikkeiden tulee olla avaamattomissa alkuperäispakkauksissa. Kotiruokaa (esimerkiksi erilaiset leivonnaiset, kuten pullat ja kakut, tai hillot yms.) ja noutoruokaa (esimerkiksi pitsaa) ei saa tuoda. Muovikassiin tulee merkitä selvästi vastaanottajan nimi.

Et saa vastaanottaa tai luovuttaa tavaroita tapaamisissa itse, vaan mahdolliset tavaraluovutukset tapaajan ja sinun välillä kulkevat aina vankilan henkilökunnan kautta. Tapaajan tuodessa tavaraa, hänen tulee jättää ne avovankilaosaston toimistoon henkilökunnalle samalla kun hän ilmoittautuu tapaamiseen. Huomioithan, että voit ottaa vastaan tavaroita vain sellaiselta tapaajalta, joka on tullut tapaamaan nimenomaisesti sinua.

Sinulle on mahdollista tuoda vähäinen määrä tavaraa myös Jokelan vankilan pääportille arkipäivisin kello 8.00 – 16.15. Tavaroita voidaan myös postittaa sinulle. Tavaroiden tulee olla sellaisia, joiden hallussapito on vankilassa sallittu, eikä pääportille saa toimittaa elintarvikkeita. Tavaroita jätettäessä tavaroihin on merkittävä selkeästi vastaanottajan nimi. Huomaathan, että tavarat tulee toimittaa nimenomaan vankilan pääportille. Avovankilaosastolle tavaroita voi tuoda suoraan ainoastaan tapaamisten yhteydessä.

Kaikki sinulle tuotava tavara tarkastetaan ennen kuin ne luovutetaan sinulle. Huomioithan, että portille tuodun tavarankäytöstä ei henkilökunta pysty varautumaan samalla tavalla kuin tapaamisiin tuotujen tavaroiden osalta. Siksi voit joutua odottamaan pidempään portille tuodun tavarankäytöstä kuin tapaamisten yhteydessä tuotujen tavaroiden.

Huomioithan, että vankilan säilytystilat ovat rajalliset, mikä voi johtaa siihen, että jos omaisuutta ei voida säilyttää, se lähetetään sinun kustannuksellasi osoittamaasi paikkaan.

Tavaroiden luovuttaminen poisvietäväksi

Jos haluat luovuttaa tavaraa tapaajalle, toimita se viimeistään tapaamista edeltävänä arkipäivänä avovankilaosaston toimistoon. Tapaajan tulee pyytää luovutettu omaisuus mukaansa avovankilaosaston toimistosta lähtiessään tapaamisesta. Huomioithan, että voit luovuttaa tapaamisessa tavaraa vain sellaiselle tapaajalle, joka on tullut tapaamaan nimenomaisesti sinua.

Luovuttamasi tavarat voidaan tulla noutamaan myös Jokelan vankilan pääportilta arkipäivisin kello 8.00 – 16.15. Tästä tulee sopia erikseen avovankilaosaston henkilökunnan kanssa hyvissä ajoin, kuitenkin viimeistään edellisenä arkipäivänä. Tällöin toimitat tavarat avovankilaosaston henkilökunnalle, joka toimittaa ne edelleen pääportille noudettavaksi. Luovuttamasi omaisuus tulee olla huolella pakattuna ja pakettiin on selkeästi kirjattava, kuka omaisuuden tulee noutamaan.

Moottoriajoneuvon säilyttäminen vankilan parkkipaikalla

Mikäli haluat säilyttää autoa tai moottoripyörää vankilan alueella, ota yhteyttä osaston rikosseuraamusesimieheen. Sinun tulee olla ajoneuvon omistaja tai haltija tai ajoneuvon tulee muuten olla sinulla luvallisesti käytettävissäsi. Auto tai moottoripyörä ja sen sisätilat (myös tavaratilat, peräkärry yms.) voidaan tarvittaessa tarkastaa. Ajoneuvon avaimet säilytetään avovankilaosaston toimistossa. Ajoneuvon säilyttäminen on maksutonta, mutta mikäli haluat pitää autoasi lämmityspistokepaikalla, maksaa tämä 5 € kuukaudessa ja mikäli haluat käyttää autossa myös sisätilan lämmitintä, maksaa tämä 20 € kuukaudessa. Sinun tulee maksaa summa maksukortilla. Maksuajankohta määritellään samalla kun sinulle myönnetään lupa auton säilytykseen.

Mikäli haluat säilyttää polkupyörää vankilan alueella, ota yhteyttä osaston rikosseuraamusesimieheen sopivan säilytyspaikan sopimiseksi.

Yhteydenpito vankilan ulkopuolelle

Puhelimen käyttö

Sinulle voidaan antaa lupa käyttää matkapuhelinta. Sallittua on käyttää ainoastaan Jokelan vankilan avovankilaosaston tarjoamaa matkapuhelinta ja laturia. Sinulla tulee olla oma sim-kortti, joka sinetöidään avovankilaosaston puhelimeen. Mikäli sim-kortti edellyttää erillistä sovitinta puhelimeen,

olet itse velvollinen hankkimaan kyseisen sovittimen. Puhelukustannuksista vastaat itse. Matkapuhelimen käyttöluva käydään kanssasi läpi perehdytyksen yhteydessä ja sinulle myönnetään erikseen lupa matkapuhelimen käyttöön, kun olet ilmoittanut sim-kortin tunnistetiedot, sim-kortin pin-koodin ja puhelinnumeron sekä puhelimen salasanan ja puhelin on laitettu sinulle käyttövalmiiksi. Sinun tulee noudattaa matkapuhelimen käyttöluvassa erikseen mainittuja lupaehtoja. Muiden matkapuhelimien käyttö ei ole luvallista.

Sinulla on mahdollisuus olla puhelimitse yhteydessä vankilan ulkopuolelle. Voit olla puhelimitse yhteydessä vankilan ulkopuolelle edellä mainitulla omalla matkapuhelimellasi niinä aikoina, kun puhelin saa sinulla olla hallussa päiväjärjestyksen ja matkapuhelimen käyttöluvan mukaisesti. Huomaathan, että et voi käyttää puhelinta toiminta-aikana. Muuna aikana tärkeistä hoidettavista puheluista tulee sopia vankilan henkilökunnan kanssa erikseen. Koska puhelimen käyttö on sidottu toiminta-aikoihin, erilaisiin toimintoihin osallistuminen voi vaikuttaa siihen, että sinulla on matkapuhelin käytössäsi eri aikoina kuin muilla. Matkapuhelin tulee jättää yöajaksi avovankilaosaston toimistoon sinun puhelimelle erikseen varatulle paikalle.

Kirjeet ja postilähettykset

Sinulla on oikeus lähettää kirjeitä postin välityksellä. Jätä kirjeposti avovankilaosaston toimistoon postimaksu maksettuna. Kaikki kirjeposti kulkee avovankilaosaston toimiston kautta. Et siis voi jättää kirjettä itse postiin kauppa-asioinnin yhteydessä. Vankilasta lähtevään postilähettykseen on merkittävä näkyviin lähettäjän nimi. Mikäli et halua merkitä nimeäsi näkyviin, sinun tulee antaa lähetys henkilökohtaisesti vankilan henkilökunnalle. Posti toimitetaan eteenpäin avovankilaosastolta arkisin ennen kello 8.00. Valvoville viranomaisille toimitettaviin kirjeisiin ei tarvitse laittaa näkyviin nimeäsi. Nämä kirjeet toimitetaan myös eteenpäin ilman, että sinun tarvitsee postimaksua maksaa.

Sinulle voi lähettää postia vankilaan: Jokelan vankila, avovankilaosasto, PL 20, 05401 Jokela. Lähettykseen tulee merkitä vankilan nimi ja osoite, vangin nimi sekä lähettäjän tiedot. Sinun on mahdollista kauppa-asioinnin yhteydessä hakea postista ne sinulle saapuvat postipaketit, joita ei toimiteta suoraan vankilaan. Saapuvat postipaketit on avattava avovankilaosaston toimistossa henkilökunnan nähden.

Kirjeet ja muut postilähettykset voidaan tarkastaa vankilassa. Poikkeuksen tästä tekevät asianajajien kirjeet sekä vankilan toimintaa valvovien viranomaisten kirjeet. Saapuneet kirjeet jaetaan jokaisena arkipäivänä iltapäivän aikana.

Jos kirjeessä tai postilähetyksessä saapuu esineitä tai aineita, joiden hallussapito on vankilassa kielletty, ne on välittömästi toimitettava vankilan henkilökunnalle.

Halutessasi voit tehdä tilapäisen osoitteenmuutoksen vankilaan, jolloin henkilökohtainen postisi tavoittaa sinut. Osoitteenmuutoksen voit tehdä netissä pankkitunnuksilla.

Sähköpostin vastaanottaminen

Voit vastaanottaa sähköpostia avovankilaan: vankiposti.jokela@om.fi. Sähköpostiviestin otsikkokenttään lähettäjän tulee syöttää sinun etu- ja sukunimesi sekä viestin tekstikenttään lähettäjän oma etu- ja sukunimi, jotta tiedot viestin lähettäjistä välittyvät. Tietoturvasyistä järjestelmä poistaa viesteistä kaikki liitetiedostot ja kuvat. Henkilökunta tulostaa ja toimittaa sinulle vain sähköpostiviestin.

Internetin käyttö ja sähköisen asioinnin työasemat

Yksikössä on käytössä 1 kpl vankien sähköisen asioinnin (SA) työasemaa, jolla pääsee käyttämään rajatusti internetiä ja Skypeä. SA-työasema on sijoitettu avovankilaosaston vastaanottohuoneeseen.

Voit hakea lupaa internetin käyttöön toimeentuloon, työ-, koulutus-, oikeus-, sosiaali- tai asuntoasioiden hoitamiseen liittyvästä tai muusta vastaavasta tärkeästä syystä. Lupaa haettaessa on internetin käyttö perusteltava yksilöllisesti (esim. laskun maksu verkkopankissa). Internetin käyttöä voidaan tarvittaessa valvoa. Lupa haetaan erillisellä lupalomakkeella.

Voit myös saada luvan sähköpostiviestien lähettämiseen ja vastaanottamiseen. Sähköpostia voi käyttää virallisten asioiden hoitamiseen, opiskeluun ja yhteydenpitoon.

Henkilökunta antaa sinulle tarvittaessa lisätietoja asiasta ja opastaa vahvaa sähköistä tunnistautumista vaativien palvelujen käyttöön (monet viranomaisten asiointipalvelut kuten Kela tai Vero). Osaa sähköisistä palveluista voi hyödyntää myös rangaistusajan suunnitelman tavoitteiden toteuttamiseen (esim. kuntoutumisessa ja opiskelussa). SA-työasemien Portti-avaussivulta (<https://www.rikosseuraamus.fi/fi/index/portti.html>) löytää linkkejä näihin sähköisiin palveluihin teemoittain.

Sähköisten palveluiden käyttömahdollisuuksista ja toiminnoista on lisää tietoa Sähköiset palvelut -kohdan alla. Videoyhteyden kautta järjestettävistä tapaamisista (Skype) on tietoa Tapaamiset -kohdan alla.

Ansiot ja rahankäyttö

Ansiot

Osallistuessasi työhön, koulutukseen tai kuntoutukseen sinulle maksetaan verotonta toimintarahaa. Toimintaraha on 4,62 tai 7,35 euroa toimintapäivältä. Toimintarahaluokkaan vaikuttaa rangaistusajan suunnitelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumisen lisäksi osallistumisen säännöllisyys ja kesto.

Toimintaraha voidaan jättää kokonaan tai osittain maksamatta, jos saat muulta viranomaiselta taloudellista tukea (esim. opintorahaa) toimintaasi.

Toimintarahan sijasta maksetaan palkkaa, jos osallistut muun kuin Rikosseuraamuslaitoksen lukuun tehtävään avolaitostyöhön. Tällöin tarvitaan verokortti, joka sinun tulee itse toimittaa vankilalle.

Toimintarahan tai palkan lisäksi sinulle maksetaan käyttörahaa 1,60 euroa jokaiselta rangaistusajaksi luettavalta päivältä ennen vapauttamista, myös viikonlopun päiviltä.

Rahankäyttö

Ansiot ja etuudet maksetaan sinun omalle pankkitilillesi ja sinulla on käytössäsi oma pankkikorttisi. Saat pitää rahat ja maksukortit hallussasi. Jos sinulla ei vielä ole omaa pankkitiliä eikä pankkikorttia, ole yhteydessä henkilökuntaan.

Jos haluat maksaa laskuja, ota yhteys vankilan henkilökuntaan.

Jokelan taajaman keskustassa on pankkiautomaatteja, joilla voit asioida kauppa-asiointien yhteydessä.

Tapaamiset

Voit tavata perhettäsi, ystäviäsi ja tuttaviasi vankeusaikana.

Eri tapaamismuotoja ovat valvottu tapaaminen, valvomaton tapaaminen ja asiamiehen tapaaminen. Myös videoyhteyden (Skype) kautta järjestettävä tapaaminen on mahdollista.

Lue huolellisesti vankilan järjestyssääntö! Järjestyssäännöstä ilmenee tarkemmin tapaamisajat, kesto, tapaamisiin liittyvät ehdot ja hakemistapa.

Muistathan varata tapaamiset ajoissa, jotta tapaamisjärjestelyt ehditään toteuttaa! Vankilan järjestyssäännössä on tarkemmat ohjeet tapaamisiin ilmoittautumisista.

Valvotut tapaamiset tapahtuvat avovankilaosaston ruokalassa tai rajoitetulla ulkoalueella. Ulkoalueella on mahdollista tupakoida ainoastaan sille tarkoitetuilla alueilla, joita osoittamassa ovat tupakointiasemat. Valvomattomat tapaamiset järjestetään perhetapaamistilassa, jossa on erillinen keittiö. Tapaamiset alkavat ja päättyvät avovankilaosaston toimistossa. Saapuessaan tapaamiseen, tapaajan tulee ilmoittautua avovankilaosaston toimistossa. Samaan aikaan voi tulla ilmoittautumaan samaa vankia tapaamaan tulleet tapaajat. Muuten tapaajien täytyy odottaa vuoroaan. Tapaaja jättää kaikki tavaransa (laukut, puhelimet, avaimet, mahdolliset tupakointivälineet yms.) lukolliseen kaappiin, johon saa avaimen ilmoittautumisen yhteydessä henkilötodistusta vastaan. Valokuvaaminen vankila-alueella on kielletty. Mikäli haluat tarjota jotain pientä juotavaa tai syötävää tapaamisessa, sinun tulee tuoda ne itse, sillä tapaajan tuomat tavarat menevät ensin tarkastukseen. Mikäli tapaamiseen osallistuu pikkuvauva, tapaamiseen voi ottaa mukaan hänelle tarvittavat vauvanruuat ja vaipat. Nämä tulee kuitenkin tapaajan esittää henkilökunnalle ilmoittautuessaan tapaamiseen toimistossa.

Henkilökunta kuuluttaa sinut tapaamiseen, kun tapaajat ovat ruokalassa. Et voi siis mennä tapaamiseen ennen kuin sinut on kuulutettu toimistoon. Kuulutuksen jälkeen sinun tulee ilmoittautua toimistoon, palauttaa puhelimen ja näyttää henkilökunnalle mahdolliset tapaamiseen vietävät tarjottavat. Tapaamisten päätyttyä poistut ensin tapaamisista ja sitten tapaajat voivat mennä hakemaan tavaransa lokerosta. Tämän jälkeen heidän tulee palauttaa avain toimistoon ja tapaaja saa henkilöllisyystodistuksensa takaisin. Samalla tapaajalle annetaan mukaan sellainen omaisuus, jonka olet etukäteen toimittanut poisluovutettavaksi.

Mikäli tapaaminen halutaan lopettaa aikaisemmin, vanki tulee ilmoittamaan siitä toimistoon ja poistuu osastolle. Ulkoalueelle menosta ilmoitetaan toimistoon. Tapaamisten aikana toimisto- ja ruokala-alue on rauhoitettu muulta kulkemiselta ja asioinnilta.

Sinun on mahdollista hakea perheleireille, joiden järjestämisestä ilmoitetaan erikseen. Leirejä järjestetään säännöllisesti eri puolilla Suomea. Lisätietoja perheleireistä saat avolaitoksen erityisohjaajalta.

Erityisistä syistä voidaan järjestää myös muita valvottuja tapaamisia. Tällaisia ovat esimerkiksi isä-lapsi-suhteen tukemiseksi järjestettävät tapaamiset. Saat näistä tapaamisista lisätietoa

henkilökunnalta. Näiden tapaamisten ajat ilmoitetaan erikseen. Tapaamiset on tarkoitettu alle 15-vuotiaan lapsen tapaamiseen eikä näihin tapaamisiin voi osallistua muut, esimerkiksi puoliso.

Alle 18-vuotiaat tapaajat

Alaikäisen tapaajan päästäminen vankilaan tapaamaan muita kuin vanhempansa edellyttää hänen huoltajansa suostumusta. Tapaaja, joka on täyttänyt 15 vuotta, voi kuitenkin tavata lähiomaistaan ilman huoltajan suostumusta, jollei huoltaja ole nimenomaisesti ilmoittanut vastustavansa tapaamista. Jos alaikäinen tapaaja on huostaan otettu, lastensuojeluviranomainen päättää suostumuksesta.

Alle 15-vuotiasta tapaajaa ei pääsääntöisesti päästetä vankilaan ilman saattajaa.

Poistumisluvat

Sinulle voidaan myöntää lupa poistua vankilasta lyhyeksi aikaa (poistumislupa). Poistumislupa voidaan myöntää rangaistusajan pituuden (RP), tärkeän syyn (TS) tai erittäin tärkeän syyn (ETS) perusteella.

Poistumisluvan tarkoituksena on tukea sinun yhteyksiesi säilymistä, yhteiskuntaan sijoittumistasi ja vähentää vapaudenmenetyksestäsi aiheutuvia haittoja.

Rikosseuraamuskeskimies käy kanssasi läpi Jokelan avovankilaosaston poistumislupakäytänteitä ennen ensimmäistä rangaistuksen pituuden perusteella haettavaa poistumislupaa. Hae poistumislupaa kirjallisesti avovankilaosaston toimistosta saatavalla hakemuksella. Poistumislupa jätetään mahdollisine liitteineen avovankilaosaston toimistoon. Sinun tulee täyttää huolella poistumislupahakemuksesi. Tärkeän syyn poistumisluvat on hyvä valmistella yhdessä vastuuvirkamiehen kanssa.

Poistumisluvasta päättää vankilan johtaja tai apulaisjohtaja. Määrätyissä tapauksissa poistumisluvista päättää Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö. Poistumislupa voidaan myöntää myös saatettuna.

Jätäthän poistumislupahakemuksen hyvissä ajoin, jotta se ehditään käsitellä! Rangaistusajan pituuden perusteella haettava poistumislupahakemus on hyvä jättää toimistoon kaksi viikkoa ennen anottua ajankohtaa.

Poistumislupa rangaistusajan pituuden perusteella (RP)

Poistumislupa rangaistusajan pituuden perusteella voidaan myöntää, kun poistumislupa-aika on alkanut.

Edellytykset rangaistusajan pituuden perusteella myönnettävälle poistumislupalta ovat:

- luvan myöntäminen edistää rangaistusajan suunnitelmasi toteutumista;
- poistumisluvan ehtojen noudattamista voidaan pitää todennäköisenä; ja
- sinun täytyy sitoutua päihteettömyyden valvontaan ja muuhun tarpeelliseen valvontaan.

Poistumislupia voidaan myöntää rangaistusajan pituuden perusteella korkeintaan kolme vuorokautta kahden kuukauden aikana. Käytetyn poistumisluvan pituus pyöristetään ylöspäin lähimpään puoleen tai täyteen vuorokauteen.

Poistumislupa tärkeästä syystä (TS)

Poistumislupa voidaan myöntää myös tärkeästä syystä. Tärkeä syy voi olla perheeseen liittyvä tai työ-, koulutus-, sosiaali- ja asuntoasioiden sekä toimeentuloon ja terveydenhoitoon liittyvien asioiden hoitamista.

Poistumislupa myönnetään siksi ajaksi, jota kyseisen asian hoitaminen välttämättä vaatii.

Poistumislupa erittäin tärkeästä syystä (ETS)

Erittäin tärkeä syy voi olla lähiomaisen tai muun läheisen vakava sairaus, hautajaiset tai muu tämänkaltainen syy.

Poistumislupa myönnetään siksi ajaksi, jota kyseisen asian hoitaminen välttämättä vaatii.

Toimintaan osallistuminen

Olet velvollinen työ- ja toiminta-aikana osallistumaan vankilan järjestämään tai hyväksymään toimintaan. Terveystila, toimintakyky tai ikä voivat olla perusteena osallistumisvelvollisuudesta vapauttamiselle. Sinut sijoitetaan toimintaan ottaen huomioon muun muassa rangaistusajan suunnitelmasi. Toiminta voi olla työtoimintaa, koulutusta tai kuntouttavaa toimintaa kuten esimerkiksi ohjelmatoimintaa tai yksilötyötä.

Henkilökunnalta saat opastusta kaikkien vankilan palveluiden käyttöön.

Työtoiminta

Perehdytyksen yhteydessä sinulta kysytään halukkuutta osallistua vankilan toimintoihin. Vankilassa on tarjolla erilaisia työtoimintoja, kuten esimerkiksi siivous- ja puhdistustyötä, piha-alueiden kunnossapitoa, ruokahuoltoon liittyviä työtehtäviä sekä pakkaustyötä. Työtoimintaan sijoittamisesta sinua kuullaan etukäteen.

Verokortti tulee toimittaa vankilan henkilökunnalle, josta se toimitetaan eteenpäin vankirahoista huolehtiville virkamiehille. Sinun tulee itse huolehtia, että toimitat verokortin henkilökunnalle heti aloittaessasi työskentelyn avolaitospalkalla. Palkka maksetaan erillisen maksuaikataulun mukaisesti. Maksuaikataulu löytyy avovankilaosaston ilmoitustauluilta.

Sinulle voidaan antaa lupa tehdä työtä tai osallistua työharjoitteluun vankilan ulkopuolelle (siviilityö). Siviilityön edellytyksenä on, että se palkkaukseltaan ja muilta ehdoiltaan vastaa olennaisilta osilta samankaltaisessa työssä yleisesti noudatettavia ehtoja. Huomaathan myös, että siviilityön tulee olla työpaikkaan ja työnantajaan liittyvät taloudelliset ja sosiaaliset tekijät huomioon ottaen tavanomaista taloudellista toimintaa. Siviilityölupaa tulee hakea erillisellä siviilityölupahakemuksella, joka löytyy avovankilaosaston toimistosta. Tarkemmat tiedot siviilityölupaprosessista antaa avovankilaosaston rikosseuraamusesimies.

Sinulle voidaan antaa lupa tehdä omaan lukuusi vankilassa sellaista hyväksyttävää työtä, joka soveltuu vankilassa tehtäväksi (oma työ).

Opiskelu

Voit opiskella Jokelan vankilan avovankilaosastolla tai sinulle voidaan myöntää lupa opiskella vankilan ulkopuolella (opintolupa). Opintolupaa valmistellaan yhteistyössä vastuuvirkamiehen kanssa. Jokelan vankilan avovankilaosastolla voi osallistua yhteistyössä Spesia-ammattioppilaitoksen kanssa järjestettävään Valma-koulutukseen. Osaan työtoiminnasta on yhdistetty ammatillisia osatutkintoja tai osatutkintojen osien suorittamista.

Kuntouttava toiminta

Jokelan vankilan avovankilaosastolla työskentelee erityisohjaajia sekä ohjaajia. Heidän kanssaan voit käydä läpi rangaistusajan suunnitelman tavoitteiden mukaista työskentelyä. Heidän puoleensa voit

kääntyä myös esimerkiksi lapsi- ja perhetyön asioissa, sosiaalityön asioissa tai vaikkapa koulutusasioissa.

Sinulla on myös mahdollisuus ottaa yhteyttä Jokelan vankilan psykologiin ja pastoriin.

Kuntouttavaa ohjelmatoimintaa avovankilaosastolla järjestetään sekä yksilö- että ryhmämuotoisena. Sinulla on mahdollisuus osallistua rangaistusajan suunnitelman tavoitteiden mukaisesti esimerkiksi Suuttumuksen hallinta -kurssille sekä Viisi keskustelua muutoksesta -keskustelutarjaan tai Antiriippuvuudet-kurssille.

Mikäli rangaistusajan suunnitelman tavoitteiden näkökulmasta on tarkoituksenmukaista, sinulla on mahdollisuus myös erilaisiin palveluihin myös vankilan ulkopuolella. Tällaisia tahoja ovat esimerkiksi Rikosseuraamuslaitoksen muut yksiköt, Aggredi, Lyömätön linja sekä monet muut kolmannen sektorin palvelut. Käy näistä vaihtoehtoista keskustelua henkilökunnan kanssa.

Sähköiset palvelut

Rangaistusajan suunnitelmaa voi edistää myös käyttämällä sähköisiä palveluita. Sähköisen asioinnin (SA) -työasemien käytöstä on kerrottu kohdassa ”Internetin käyttö ja sähköiset palvelut”.

Jokelan vankilan avovankilaosasto osallistuu myös erilaisiin pilotteihin, jolloin tarjottavat sähköiset palvelut voivat vaihdella. Saat näistä erilaisista mahdollisuuksista tietoa henkilökunnalta.

Tarvittaessa saat henkilökunnalta opastusta myös erilaisten sähköisten palveluiden käyttämiseen.

Osallistumisvelvollisuudesta vapauttaminen määräajaksi (VA-loma)

Jos osallistut toimintaan säännöllisesti, sinut voidaan rangaistusajan suunnitelman toteutuminen huomioon ottaen vapauttaa osallistumisvelvollisuudesta kahdeksi arkipäiväksi jokaista kalenterikuukautta kohden, jonka aikana olet osallistunut säännöllisesti toimintaan.

Osallistumisvelvollisuudesta vapauttaminen määräajaksi anotaan vapaamuotoisesti esimerkiksi asiointilomakkeella.

Vapaa-aika

Vapaa-ajan toiminta

Sinun on mahdollista osallistua vapaa-ajallasi vankilassa järjestettävään vapaa-ajan toimintaan vankilan päiväjärjestyksen ja tarjonnan mukaisesti. Voit osallistua vapaa-ajan toiminnan suunnitteluun ja järjestämiseen tekemällä esityksiä järjestettävistä vapaa-ajan toiminnoista niistä avovankilaosaston henkilökunnalle.

Vapaa-ajan toiminnot järjestetään päiväjärjestyksen mukaisesti maanantaista torstaihin kello 16.00 – 21.00 ja perjantaista sunnuntaihin kello 15.00 – 21.00. Ulkoilumahdollisuus vankilan lammen ympärillä on päiväjärjestyksessä tarkoitettuna vapaa-ajan toimintojen valoisana aikana, kuitenkin korkeintaan kello 19.30 saakka. Vankilan lammen takana olevat grillipaikka ja pelikenttä ovat käytettävissä edellä mainittuna aikana. Lammen ympärille mennessä ja sieltä tultaessa on ilmoitettava avovankilaosaston toimistoon. Avovankilaosastolla on myös mahdollista käydä kuntosalilla, jota on mahdollista käyttää muulloin kuin toimintaan osallistumisen aikana.

Saat ajankohtaista tietoa vapaa-ajan toiminnoista osastosi ilmoitustaululta sekä päiväjärjestyksestä.

Kirjasto

Sinulla on mahdollisuus käyttää kirjastopalveluita. Mahdollisuus kirjastopalvelujen käyttöön on kerran viikossa päiväjärjestyksessä tarkemmin määriteltynä ajankohtana Jokelan taajaman kirjastossa. Myös ilmoittautuminen kirjastokäynnille tapahtuu kyseisenä kirjastopäivänä päiväjärjestyksessä tarkemmin määritellyllä tavalla. Kirjastoasiointiin on aikaa yhteensä 1 tunti. Kirjastokäynnin yhteydessä ei ole lupaa muihin asiointeihin tai poikkeamisiin etkä saa sopia asioinnin yhteyteen henkilökohtaisia tapaamisia ulkopuolisten henkilöiden kanssa. Asiointi kirjastossa tehdään itsenäisesti kävellen. Vastaat itse henkilökohtaisesti kirjastosta lainaamistasi kirjoista ja muusta materiaalista. Kirjastokorttia varten sinun tulee täyttää erillinen hakemus, jonka saat etukäteen pyydettäessä avovankilaosaston toimistosta. Kirjastokortin hankkimiseen tarvitset henkilöllisyystodistuksen. Mikäli sinulla ei ole henkilöllisyystodistusta, ota yhteys vastuuvirkamiehesei. Kirjastossa on mahdollista käyttää myös kirjaston omia asiakaskäytössä olevia tietokoneita. Tietokoneen käyttö edellyttää kuitenkin myönnettyä kirjastokorttia. Kysy tarvittaessa kirjaston henkilökunnalta lisää muista kirjastossa tarjolla olevista palveluista sekä tietokoneen käyttöajan varaamisesta.

Tiedot kirjastopalveluiden käytön ajankohdista löydät osastosi päiväjärjestyksestä.

Hengellinen toiminta

Sinulla on mahdollisuus osallistua hengellisiin tilaisuuksiin ja päästä keskustelemaan hengellisistä asioista. Jokelan vankilassa työskentelee pastori, johon voit ottaa yhteyttä hengellisiin asioihin liittyen. Avovankilaosastolla järjestetään myös raamattupiiri säännöllisesti, mikäli sille on kysyntää. Halutessasi voit anoa poistumislupaa oman uskontokuntasi hengellisiin tilaisuuksiin. Poistumisluvat harkitaan aina tapauskohtaisesti. Ota yhteys pastoriin, niin voitte yhdessä valmistella poistumislupaasi oman uskontokuntasi hengellisiin tilaisuuksiin.

Terveydenhuolto

Vankiterveydenhuollolla on vankilassa poliklinikka, jossa sinulla on mahdollista hoitaa terveyteesi liittyviä asioita. Poliklinikan kautta voit varata ajan lääkärille ja hammaslääkärille. Sairaanhoidaja on paikalla arkipäivisin. Ota poliklinikalle yhteyttä myös mielenterveysasioissa.

Jos sairauttasi tai vammaasi ei voida hoitaa vankiterveydenhuollon puitteissa, sinut siirretään tilapäisesti hoitoon tai tutkimuksiin vankilan ulkopuolelle.

Yhteydenotto poliklinikkaan tapahtuu täyttämällä asiointilomake ja palauttamalla se avovankilaosaston toimistoon. Voit myös pyytää henkilökunnalta kirjekuoren, jotta saat halutessasi suljettua asiointilomakkeen kirjekuoreen. Saman päivän asiat, esimerkiksi aamulla ilmenevä sairasloman tarve, olisi hyvä ilmoittaa asiointilomakkeella aamulla kello 7.30 mennessä avovankilaosaston toimistoon. Mikäli päivän aikana ilmenee tarvetta sairaanhoitajan palveluille, tulee olla yhteydessä avovankilaosaston toimistoon.

Potilaille annettavat lääkkeet nautitaan lääkärin ohjeiden mukaan. Lääkedosettien täyttöpäivä on keskiviikko. Hallussa olevat lääkedosetit on palautettava avovankilaosaston toimistoon keskiviikkoisin kello 8.00 mennessä. Olet itse vastuussa dosetin palautuksesta. Palauta syömättömät lääkkeet dosetin mukana, jos et ole niitä nauttinut. Mikäli sinulla on kysyttävää lääkityksestäsi tai haluat siihen muutoksia, ole yhteydessä poliklinikalle asiointilomakkeella.

Äkillisissä terveyteen liittyvissä ongelmissa ota yhteyttä vankilan henkilökuntaan!

Käyttäytyminen vankilassa

Vankeutta säätelevät monet normit. Muista tutustua vankeuslakiin ja vankilan järjestyssääntöön. Tutustu myös asuinosastosi päiväjärjestykseen, joka löytyy osaston ilmoitustaululta.

Sinun on käyttäydyttävä asiallisesti henkilökuntaa, toisia vankeja ja muita henkilöitä kohtaan. Sinun on myös noudatettava henkilökunnan ohjeita ja käskyjä.

Sinulle voidaan määrätä kurinpitorangaistus vankeuslain, vankeusasetuksen, Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön määräyksen ja vankilan järjestyssäännön rikkomisesta. Sinulle voidaan määrätä kurinpitorangaistus myös Rikosseuraamuslaitoksen virkamiehen toimivaltansa rajoissa vankilan järjestyksen tai turvallisuuden ylläpitämiseksi antaman kehotuksen tai käskyn noudattamatta jättämisestä.

Sinulle voidaan määrätä kurinpitorangaistus myös, jos syyllistyt vankilassa tai Rikosseuraamuslaitoksen virkamiehen valvonnan alaisena rikokseen, josta ei ole odotettavissa ankarampaa rangaistusta kuin sakkoa. Tällaisia rikoksia ovat esimerkiksi huumausaineen käyttörikos, haitanteko virkamiehelle, virkamiehen vastustaminen, lievä pahoinpitely, pahoinpitely tai sen yritys, lievä vahingonteko, vahingonteko, laiton uhkaus ja vangin varustautuminen aseella.

Jos aiheutat tahallisesti tai huolimattomuudesta vankilalle vahingon (esimerkiksi kadonneet tai rikkoutuneet laitteet) olet velvollinen korvaamaan sen. Asia ratkaistaan viime kädessä tuomioistuimessa.

Oikeus kannella ja vaatia oikaisua

Kanteleminen

Voit kirjoittaa kantelun laillisuusvalvojalle, jos koet, että sinua on kohdeltu epäasiallisesti tai epäilet, että viranomaisen tai virkamiehen ei ole noudattanut lakia tai täyttänyt velvollisuuksiaan. Ongelma- ja ristiriitatilanteissa olisi kuitenkin tärkeää pyrkiä selvittämään asia ensisijaisesti henkilökunnan kanssa keskustelemalla. Keskusteleminen henkilökunnan kanssa on yleensä nopein tapa selvittää asia.

Kantelu tehdään kirjallisesti ja sen voi kirjoittaa vapaamuotoisesti omalla äidinkielellään. Kantelusta tulee käydä ilmi kantelijan nimi ja yhteystiedot. Kanteluun on hyvä liittää myös mahdolliset asiaa

koskevat päätökset sekä muut asiaan liittyvät asiakirjat. Kahta vuotta vanhemmasta asiasta tehtyä hallintokantelua ei tutkita, ellei siihen ole erityistä syytä.

Kantelun sisältö

1. Kantelussa on yksilöitävä, mihin Rikosseuraamuslaitoksen tai virkamiehen toimintaan tai laiminlyöntiin hänen arvostelunsa kohdistuu.
2. Kantelun tekijän tulee kantelussa esittää käsityksensä siitä, millä perusteilla hän pitää Rikosseuraamuslaitoksen tai virkamiehen menettelyä virheellisenä.
3. Kantelussa tulisi esittää tieto arvostelun kohteena olevan menettelyn tai laiminlyönnin ajankohdasta.
4. Kantelussa olisi hyvä ilmoittaa, onko samaa asiaa koskeva kantelu vireillä muualla.

Kantelun lähettäminen laillisuusvalvontaviranomaiselle

Rikosseuraamuslaitoksen, sen yksiköiden ja virkamiesten toiminnan lainmukaisuutta valvotaan Rikosseuraamuslaitoksen sisäisellä valvonnalla. Lisäksi Rikosseuraamuslaitoksen toimintaa valvoo muun muassa eduskunnan apulaisoikeusasiamies. Kantelua ei voi tehdä samasta asiasta useammalle kuin yhdelle laillisuusvalvontaviranomaiselle. Listan vankiloiden toimintaa valvovista viranomaisista löydät esimerkiksi osastosi ilmoitustaululta. Voit postittaa kantelukirjeesi itse suoraan laillisuusvalvontaviranomaiselle tai pyytää vankilan henkilökuntaa lähettämään kantelukirjeesi puolestasi.

Rikosseuraamuslaitos ei ole toimivaltainen tutkimaan terveyden- tai sairaanhoitoa koskevia kanteluasioita. Vankiterveydenhuollon yksikön järjestämän ja tuottaman vankien terveyden- ja sairaanhoidon lainmukaisuutta valvoo Pohjois-Suomen aluehallintovirasto.

Oikaisuvaatimukset

Oikaisuvaatimus on ensisijainen oikeussuoja- ja muutoksenhakukeino. Eri seuraamuksia koskevissa laeissa (vankeuslaki 20 luku 1 §, tutkintavankeuslaki 15 luku 1 §, laki valvotusta koevapaudesta 40 §) on lueteltu ne Rikosseuraamuslaitoksen päätökset, joihin saa vaatia oikaisua. Päätökseen, johon saa hakea oikaisua, liitetään oikaisuvaatimusosoitus. Oikaisuvaatimusosoituksessa on ohjeet oikaisuvaatimuksen tekemisestä. Oikaisuvaatimus tulee tehdä kirjallisesti seitsemän päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimusasiassa annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen.

Kanteluprosessissa ei lähtökohtaisesti käsitellä niitä päätöksiä, joihin voidaan hakea muutosta oikaisuvaatimusmenettelyssä. Kanteluprosessissa voidaan kuitenkin tutkia asian menettelyllisiä seikkoja, kuten esimerkiksi sitä, onko oikeus muutoksenhakuun toteutunut.

Henkilökunta ja asiointi

Vankeuden täytäntöönpanon tavoitteena on lisätä valmiuksiasi rikoksettomaan elämään ja sijoittumistasi takaisin yhteiskuntaan. Tätä tavoitetta kohden kanssasi työskentelee vankilan henkilökunta oman tehtävänkuvansa mukaisesti. Työskentelyn tavoitteena on edistää fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointiasi sekä tukea sinua saavuttamaan rangaistuksen ajalle asetetut tavoitteesi. Kaikissa eteesi tulevissa kysymyksissä voit aina kääntyä vastuuvirkamiehen tai muun vankilan henkilökunnan puoleen.

Vankilassa työskentelee ja vieraillee myös paljon vankilan ulkopuolisia toimijoita, joiden kanssa sinun on mahdollista keskustella ja osallistua heidän järjestämää monipuoliseen kuntouttavaan toimintaan. Näistä vankilan henkilökunnan ulkopuolisista toimijoista saat lisätietoa osastosi ilmoitustaululta sekä henkilökunnalta.

Yhteydenotot virkailijoihin tapahtuvat pääsääntöisesti asiointilomakkeella. Tämä koskee muun muassa erityisohjaajia, ohjaajia, rikosseuraamusesimiehiä, pastoria, psykologia, apulaisjohtajia ja vankilan johtajaa. Asiointilomakkeet jätetään avovankilaosaston toimistoon. Sellipuhelimella saa yhteyden vankilan henkilökuntaan kaikkina vuorokauden aikoina.